

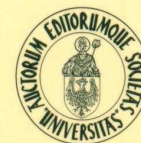
TWÓRCZOŚĆ I TWORZENIE W EDUKACJI POLONISTYCZNEJ

UNIVERSITAS

Autorzy kolejnego tomu z serii „Edukacja nauczycielska polonisty” wyjaśniają psychologiczne aspekty kreatywności człowieka, wskazują na potencjał szkoły w kształtowaniu twórczej postawy młodych ludzi, przyglądają się fenomenowi twórczości artystycznej i obecności artysty w dziele. Oddzielną część rozważań poświęcają prezentacji konkretnych sposobów rozwijania kreatywności ucznia na lekcjach języka polskiego. Głos w tej książce został oddany także nauczycielom praktykom, dzielącym się swoim doświadczeniem w realizacji nauczycielskich i uczniowskich zespołowych projektów edukacyjnych w ramach kształcenia polonistycznego.

40,00 zł z VAT

ISBN 978-83-242-1684-0

www.universitas.com.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP

- **Twórczość nadaje sens życiu** [Anna Janus-Sitarz] 11

PSYCHOLOGIA TWÓRCZOŚCI

- **Rola szkoły i nauczyciela w kształtowaniu postawy twórczej uczniów** [Patrycja Huget] 17

[Elitarne i egalitarne rozumienie twórczości; Osobowościowe determinanty twórczości; Poznawcze determinanty twórczości; Diagnoza twórczości; Rola szkoły i nauczyciela w kształtowaniu postawy twórczej uczniów]

- **Twórczy nauczyciel w opiniach studentów filologii polskiej** [Agnieszka Guzik] 39

[Twórcza osobowość – twórczy nauczyciel; Twórczy nauczyciel w ujęciu klasycznych reformatorów nauczania; Humanistyczna orientacja edukacji nauczycielskiej i psychologia humanistyczna; Twórczy nauczyciel w perspektywie pedagogiki społecznej; Twórczy nauczyciel w perspektywie pedagogiki twórczości; Twórczy nauczyciel w opiniach badanych studentów; Zakończenie]

- **Naznaczeni nieprzeciętnością. O twórcach i twórczości w szkole** [Elżbieta Piątek] 64

[Powołanie artysty jako służba wartościom; Trzy kroki do doskonałości: otwartość, niezależność, wytrwałość; Uczniowie przeciwko twórczości?; Sięgnijmy po biografie!; Da Vinci – twórczy, Mickiewicz – twórczy, Kowalski – też!]

- **Wykorzystanie elementów treningu twórczości podczas lekcji języka polskiego** [Iwona Kołodziejek] ... 82

[1. Ćwiczenia integracyjne; 2. Ustalenie zasad zajęć; 3. Rozgrzewka; 4. Twórczy temat; 5. Twórcza zabawa inspirowana książką; Podsumowanie]

SPOTKANIE Z TWÓRCĄ I TWÓRCZOŚCIĄ

- **Być w obrazie, być w wierszu. O różnych formach obecności poety w dziele** [Anna Pilch] 97

[„Być” i „ja” – Czesława Miłosza (próba filozofowania); „Ja” i „być” w wierszach Ryszarda Krynickiego (próba interpretacji); „Post scriptum” – wiersz Czesława Miłosza: zakończenie]

- **Biografia – spotkanie z człowiekiem i spotkanie z tekstem** [Krzysztof Biedrzycki] 110

[Biografia wyimkowa; Biografia polemiczna; Biografia hermeneutyczna]

- **Twórczość – mity szkolne i codzienność** [Marta Rusek] 119

[Przemyśleć twórczość; Stworzyć, tworzyć, potworzyć; Twórczość w fabryce?; Język polski – „codzienna twórczość” i spotkania ze sztuką]

ROZWIJANIE KREATYWNOŚCI UCZNIA

- **Wspieranie kreatywności uczniów przez rozwijanie ich sprawności językowych** [Jadwiga Kowalikowa] 143

- **Odtwarzanie, przetwarzanie, tworzenie – uczniowskie działania tekstotwórcze** [Ewa Nowak] 159

[Działania tekstotwórcze – odtwarzanie; Działania tekstotwórcze – przetwarzanie; Działania tekstotwórcze – tworzenie]

- **Lekcje z akcentem na pomarańczową twórczość** [Stanisław Bortnowski] 173

[Różne wstępy do artykułu; Z książek o zabawie Bronisławy Dymary; Gry z krzesłem; Parafrazy; Opowiadania; Podsumowanie, czyli kilka zasad dotyczących szalonych lekcji; Pomarańczowy przypis]

- **Drama w edukacji polonistycznej** [Anna Janus-Sitarz] .. 192

[Filozofia dramy; Warunki do realizacji dramy w szkole; Techniki dramowe; Drama na różnych etapach edukacji; Pożytki z dramy]

- **Esse Miłosza na warsztacie scenarzysty w liceum** [Anna Biernacka] 207

[ESSE – liryka miłosna bliżej metafizyki, dalej od tradycji; Epifania poetycka jako praca emocji; Pierwszy ruch jest patrzenie; Pomysł na lekcję; Korzyści z transformacji; Lekcja pierwsza: na stacji metra; Lekcja druga – od wiersza do filmu]

PROJEKTY EDUKACYJNE

- **Polonistyczne projektowanie** [Ewelina Strawa] 223

[Włoskie korzenie; Aktywność, samodzielność i współdziałanie jako trzon PBL; Droga uczyszczana przez wszystkich nie zawsze jest najlepszym wyjściem; Project-based learning a kształcenie kompetencji człowieka XXI wieku; Nie uczmy zająca pływać; „Voice&choice” zamiast „Stowarzyszenia umarłych poetów”]

- **Uczyć, aby działać. O metodzie projektów** [Ewa Horwath] 238

[Moda na projekt; Krok po kroku, czyli krótko o metodzie projektu; Nauczyć pracować metodą, czyli od szkoły podstawowej po liceum; Na co dzień, nie od święta]

- **Twórcza praca w zespołach** [Anna Janus-Sitarz] 255

[Wątpliwości polonistów; Zespoły – przeżytek, eksperyment, potrzeba?; „Nie dostanie oceny bardzo dobrej, choćby zagrał jak Belmondo”, czyli – ewaluacja; „Co sześć głów, to nie jedna”, czyli o pożytkach z pracy w zespołach]

- **Twórczość uczniów jako jedna z metod nauczania o Zagładzie (Szoa)** [Wojciech Strokowski] 273
[Dlaczego, po co i jak nauczać o Zagładzie w polskiej szkole?; Wiedza, relacje świadków i trudne pytania; Przeciw racjonalizacji Zagłady; W poszukiwaniu rzetelnej wiedzy; Główne założenia filozofii nauczania o Holokauście; Współczesna wiedza o Zagładzie – przeciw stereotypom; Twórczość jako metoda uczenia się; Projekt edukacyjny „Mój Kazimierz”]
- **Odkrywanie polskości, czyli budowanie obszaru tęsknot** [Bogusław Kołcz] 297
[Polonisto, nie nudź!, czyli projekt – wycieczka; Edukacja sentymentalna; Faza wstępna projektu – jechać do Lwowa, czyli budowanie obszaru tęsknot; Faza główna projektu – gdzie polskość krzyczy ze ścian; Wyniki wyprawy – czyli pokochałem Polskę. Lekcje pamiętania]
- **MOL – wyjątkowy portal o Krakowie. Internetowy koncert medialny** [Andrzej Tadius, Aleksandra Koselska, Agnieszka Mocheł] 327
[Etap pierwszy – kwalifikacje; Etap drugi – warsztaty; Etap trzeci – tworzenie portalu; Etap czwarty – podsumowanie projektu]
- **Uczeń w Sieci, czyli o praktycznym zastosowaniu metody webquestu w edukacji polonistycznej** [Marta Szymoniak] 338
[Co to jest webquest?; Propozycja szkolnej realizacji metody webquestu. Jan Kochanowski i Leonardo da Vinci – nietypowe przedstawienie twórców renesansu; Schemat projektu webquestu; Efekty pracy]
- **„I zobaczyć miasto Lwów...” Przygotowanie i realizacja projektu interdyscyplinarnego w szkole średniej** [Tamara Cieśla] 351
[Cele projektu; Organizacja pracy. Realizacja projektu; Obserwacje nauczyciela; Ocenianie i samoocenie; Ostatni etap projektu – wyjazd do Lwowa; Karta autoewaluacyjna – analiza odpowiedzi]

- **To nie gryzie, czyli jak oswoić projekt edukacyjny w gimnazjum** [Anna Fatyga] 365
[Zalety projektu; Miłość silniejsza niż śmierć...; Literackie szlaki Kielecczyzny]
- **Pierwsze doświadczenia gimnazjalistów w pracy nad projektem** [Magdalena Knapiek] 378
[Metoda projektu znana czy nieznana?; Etapy realizacji projektu edukacyjnego „Giętki język myśli”; Ewaluacja projektu]
- **Projekt Narnia, czyli cudowne wyjście z szafy** [Karolina Kwak] 389
[Dlaczego projekt?; Krok pierwszy, czyli „Narnia to my”; Porządkowanie czasu i przestrzeni, czyli dwa światy szafą oddzielone; Królowa czy czarownica, czyli o magicznej mocy ptasiego mleczka; Piszemy w imieniu władców Narnii, czyli kto, kogo, z jakiej okazji, kiedy i dokąd zaprasza; Refleksje poprojektowe]